

17.12.2015

Dnro 88/61/15

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viite: Lausuntopyyntöne 11.11.2015, LVM/174/03/2013

Asia: Valtakunnansyyttäjänviraston lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Valtakunnansyyttäjänvirastoa antamaan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi alkolukolaiksi ja ajokorttilain muuttamisesta.

Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattaa lakiehdotusta. Sääntelyn keskitäminen edistää lainsäädännön selkeyttä.

Kiinnitän huomiota sääntelyn käytännön toimivuuteen ehdotetussa ajokorttilain 67 a §:ssä. Kyseisen lainkohdan 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että alkolukolla valvottu ajo-oikeus olisi määrättävä aina kun henkilö syyllistyy rikoslain 23 luvun 3 §:n 1 momentin rattijuopumukseen tai 4 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun törkeään rattijuopumukseen. Alkolukolla valvottua ajo-oikeutta ei kuitenkaan saisi määrätä, jos henkilö ei olisi antanut siihen suostumustaan. Esitystä perustellaan sillä, että nykyisin mahdollisuus valvottuun ajo-oikeuteen on jäänyt kokonaan käsittelemättä, jos rattijuopumukseen syyllistynyt ei ole sitä muistanut pyytää tai käräjäoikeus ei ole asiasta maininnut. Jatkossa tuomioistuimen tehtävänä olisi ilmoittaa kieltäytymisoikeudesta asian käsittelyn yhteydessä.

Enin osa käräjäoikeudessa käsiteltävistä rattijuopumusrikoksista käsitellään nykyisin kirjallisessa menettelyssä. Ajo-oikeuden tarpeeseen liittyvät seikat selvitetään tällä hetkellä esitutkinnassa ja syyttäjä kiinnittää niihin käräjäoikeuden huomioita haastehakemuksessa ajokieltovaatimuksen esittämisen yhteydessä. Onkin tarkoin mietittävä, mitä nyt ehdotettu sääntely tarkoittaisi asioiden kirjallisessa menettelyssä käsittelemisen kannalta. Olisi varsin epätarkoituksenmukaista, että nyt varsin hyvin rattijuopumusrikoksissa toimivan, joutuisan ja prosessiekonomisesti kannattavan kirjallisen menettelyn käyttöala supistuisi tai siihen liittyvien lausumien ja kuulemisten käyttö lisääntyisi ehdotetun alkolukoon liittyvän sääntelyn seurauksena.

Samana ehdotetun 67 a §:n toinen momentti mukaan rattijuopumuksesta epäilty voisi pyytää esitutinnan aikana poliisilta ja syyteharkinnan aikana syyttäjältä alkolukolla valvottua ajo-oikeutta ennen kuin tuomioistuin on päättänyt asiasta. Esitystä on perusteltu sillä, että pyynnön esittäminen syyttäjälle voisi parantaa mahdollisuutta saada laite käyttöön, kos-

17.12.2015

Dnro 88/61/15

ka esitutkinnan ja jutun tuomioistuinkäsittelyn välinen aika voi kestää. Perustelujen mukaan syyttäjä siirtäisi tehdyn pyynnön poliisille ja sen käsittelisi ja hallinnoisi poliisi samalla tavalla kuin poliisille itselleen tehdyn pyynnön.

Lakiesitys ei tältä osin ole onnistunut. Aika, jonka rattijuopumusasia on syyteharkinnassa, on useimmiten huomattavasti lyhyempi kuin se aika, jonka asia on vireillä kärjäoikeudessa ennen sen käsittelyä. Miten toimitaan aikana, jolloin asia on siirtynyt syyttäjältä kärjäoikeudelle, muttei vielä käsitelty?

Alkolukkopyynnön esittäminen syyttäjälle syyteharkintavaiheessa: Asian siirtäminen syyttäjältä poliisille ei edusta lainsäädännöllä tavoitettua hallinnollista keventämistä. Säätely ei myöskään ole riittävän yksityiskohtaista. Mikäli syyttäjä ei päätyisi esittämään pyyntöä poliisille, katsoen siihen olevan jokin este, miten menetellään. Epäselvää myös on, minkä laatuisen päätöksen syyttäjä laatii ja mikä on päätöksen valitusosoitus.

Edellä mainitun lainkohdan sisältöä tulee vielä pohtia asian jatkovalmistelussa.

Valtakunnansyyttäjä

Matti Nissinen

Valtionsyyttäjä

Tea Kangasniemi